

خبرنامه هفتگی

مدیریت تعارض منافع

شماره نوزدهم - ۱۰ تا ۱۶ آبان ۱۳۹۹

مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی
۱۷ آبان ۱۳۹۹

۱۹

بنام خداوند جان و آفریننده

خبرنامه هفتگی مدیریت تعارض منافع

شماره نوزدهم - ۱۰ تا ۱۶ آبان ۱۳۹۹

مجموعه مطالعه و پایش تعارض منافع در ایران - ۱۹

مرکز توانمندی سازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی

۱۷ آبان ۱۳۹۹

فهرست مطالب

- درآمد: تعارض منافع ادراک شده: آنجا که تعارضی نیست ۲
- عزل و نصب‌ها در وزارت آموزش و پرورش برای مدیریت تعارض منافع ۶
- توضیح درباره تغییر پست رئیس سازمان مدارس غیر دولتی آموزش و پرورش ۶
- کرونا و تعارض منافع در عرصه حکمرانی سلامت ۷
- سلب یک فوریت از دو فوریت لایحه مدیریت تعارض منافع توسط دولت ۸
- تضاد منافع در گروه سنگ ۸
- تدوین مطالبی در مورد تعارض منافع صنعت آب و برق ۸
- تعارض منافع، عامل تشدید فقر و نابرابری مالی شهروندان ایرانی ۹
- بخشنامه مدیریت تعارض منافع در وزارت نیرو ابلاغ می شود ۱۰
- تضاد منافع تصمیم‌گیران و عدم حمایت از بازار بورس ۱۰
- مصادیق تعارض منافع در سازمان نوسازی مدارس وجود دارد ۱۱
- الگوی بایرن مونیخ برای جلوگیری از تضاد منافع در مدیریت باشگاه ۱۱
- تعارض منافع در دولت و مجلس مانع شفافیت بودجه است ۱۲
- تعارض منافع ناشی از عرضه داروهای ترک اعتیاد در داروخانه‌ها ۱۲
- کارگروهی در مجلس در حال استخراج مصادیق تعارض منافع است ۱۲
- تحلیل تعارض منافع در فضای مجازی ۱۳

درآمد: تعارض منافع ادراک شده: آنجا که تعارضی نیست

سعید هراسانی

نیما بحری پسر یک آقازاده است که از ارتباطات خویشاوندی خود استفاده کرده است و قراردادهای هنگفتی با وزارتخانه مرتبط با پدرش منعقد کرده است. او از این محل میلیاردها تومان سود کرده است. رو به روی او آقازاده‌ای دیگر است. حامد تهرانی پسر یکی از سیاستمداران قدیمی که در قوه قضاییه کار می‌کند. او مسئولیت پرونده‌ای قضایی را بر عهده دارد که یک طرف آن همسرش قرار دارد. حتما تاکنون متوجه شده‌اید که درباره سریال «آقازاده» صحبت می‌کنیم.

هر دو آقازاده داخل این سریال درگیر تعارض منافع هستند. اولی با استفاده از مقام پدر خود و با وزارتخانه مرتبط او قراردادهای تجاری منعقد کرده است و دومی مسئولیت پرونده‌ای را دارد که یک طرف آن همسرش است. صحبت ما درباره فیلم است و احتمالا مخاطب نیما را فردی شیطان‌صفت و حامد را شخصی مسئول و به دنبال احقاق حقوق جامعه می‌دانند. اما تمام این احساس‌ها به خاطر آن است که مخاطب در جریان فیلم برخی اطلاعات انتخابی را دریافت کرده است.

در دنیای واقع اما داستان متفاوت است. جامعه از درون احوالات افراد اطلاعی ندارد و بر اساس اخبار عمومی قضاوت می‌کند. احتمال دارد در دنیای واقع جای نیما و حامد عوض شود، فرزند مسئولی که قراردادهای قانونی منعقد کرده و اگرچه در موقعیت تعارض منافع قرار دارد اما کار خلافی نکرده باشد و همچنین شخص دیگری که در پرونده به نفع خویشاوندان خود دست به قضاوت بزند.

در ادبیات تعارض منافع مفهومی با عنوان «تعارض منافع ادراک شده» وجود دارد. تعارض منافع ادراک شده در طبقه‌بندی‌ای سه‌گانه شامل تعارض منافع واقعی، تعارض منافع بالقوه و تعارض منافع ادراک شده قرار می‌گیرد. وضعیت حامد و راضیه در «آقازاده» یک تعارض منافع واقعی است. یعنی حامد در برابر دو منفعت مجزای حمایت از همسر خود و اجرای عدالت برای عموم مردم قرار گرفته است. اما گاهی اوقات این تعارض منافع می‌تواند ادراک شده باشد؛ یعنی واقعا تعارض منافع وجود نداشته باشد، اما افرادی به‌طور منطقی بتوانند به آن موقعیت برچسب تعارض منافع بزنند.

برای مثال فرض کنید یک باشگاه فرهنگی قرعه‌کشی‌ای انجام داده است. در این قرعه‌کشی به اتفاق نام مدیر باشگاه فرهنگی از سبد خارج می‌شود. واقعیت آن است که همه چیز منصفانه بوده است و مدیر باشگاه مانند دیگران بلیت قرعه‌کشی را تهیه کرده است و شانس با او یار بوده است. اما هیچ‌کس نمی‌تواند از مردم انتظار داشته باشد که به صداقت و شفافیت قرعه‌کشی باور داشته باشند. این وضعیت یک تعارض منافع ادراک شده است.

وجه افتراق تعارض منافع ادراک شده با دو نوع دیگر تعارض منافع در این است که دو نوع دیگر تعارض منافع ممکن است به فساد ختم شود یا خیر، اما تعارض منافع ادراک شده هیچ‌گاه به فساد منجر نمی‌شود، اما وجه شباهت این تعارض منافع با انواع دیگر در آن است که در هر صورت اعتماد عمومی به عملکرد دستگاه‌های عمومی را از بین می‌برد.

مثال‌های متعددی در از تعارض منافع ادراک شده در چند ماه اخیر وجود داشت. برای مثال در زمان برگزاری کنکورهای سراسری کارشناسی، ارشد و دکتری بسیاری از کارشناسان و مردم معتقد بودند برگزاری این کنکورها ناشی از تعارض منافع مسئولان برگزاری آن از جمله وزیر علوم، سازمان سنجش و اعضای کمیسیون آموزش مجلس شورای اسلامی بود. اگرچه سهامداری این افراد و سازمان‌ها در دانشگاه‌های غیرانتفاعی، آزمون‌های کمک‌آموزشی و غیره یک تعارض منافع واقعی است. اما واقعیت آن است که تصمیم آن زمان این نهادها برای برگزاری کنکور ناشی از این تعارض منافع نبوده است، بلکه عوامل متعدد دیگری این تصمیم را منطقی می‌کرد. با این حال وجود تعارض منافع در ارکان اصلی تصمیم‌گیر موجب خدشه اعتبار تصمیمات عمومی و مواجهه افکار عمومی با این تصمیم شد.

علاوه بر این بسیاری از پژوهشگران و کارشناسان در دوران ریزش بورس، درخواست دولت برای کمک به بورس از طریق صندوق ذخیره ارزی را ناشی از تعارض منافع می‌دانند. از نظر این کارشناسان سهامداری بسیاری از مقامات ارشد و میانی نظام اجرایی کشور در بورس موجب شده است تا آن‌ها بخواهند از طریق صندوق توسعه ملی، منافع خود را تأمین کنند.

واقعیت آن است که این مورد را نیز می‌توان نوعی تعارض منافع ادراک شده در نظر گرفت. به عبارت دیگر به لحاظ منطقی نمی‌توان کارکنان دولت را از سهامداری در بورس محروم کرد، در پیچیده‌ترین شرایط تنها می‌توان استفاده از اطلاعات محرمانه دولتی در معاملات بورسی را ممنوع کرد و یا سهامداری در صنایع مرتبط با شغل عمومی افراد را محدود کرد و یا برخی مشاغل خاص مثل کارکنان سازمان بورس را از هر نوع معامله بورسی منع کرد. از طرف دیگر ارتباط دادن یک سیاست به مجموعه عظیمی از مقامات ارشد و میانی مجزا از یکدیگر بیش از آنکه با مفهوم تعارض منافع قابل تحلیل باشد، نوعی تحلیل اقتصاد سیاسی است.

با این حال این موقعیت به لحاظ منطقی می‌تواند برچسب تعارض منافع بخورد و در نتیجه باید آن را «تعارض منافع ادراک شده» نامید. به عبارت دیگر از میان رفتن اعتماد عمومی نسبت عملکرد دستگاه‌های دولتی نتیجه منطقی این موقعیت ادراک شده است.

مباحث مطرح شده نشان می‌دهد تعارض منافع چه واقعی باشد، چه بالقوه و چه ادراک شده حتی اگر به فساد و کژکارکردی دولت و دستگاه‌های دولتی منجر نشود، نتیجه‌ای جز بی‌اعتمادی نسبت به دستگاه‌های دولتی ندارد. مهم نیست پشت تعارض منافع حامد تهرانی ایستاده باشد، یا نیما بحری بازیگر آن باشد. تنها در فیلم است که می‌توان یکی را خوب و دیگری را بد معرفی کرد. تعارض منافع در هر کجا و توسط هر کس رخ دهد، مردم به نتایج بی‌اعتماد خواهند شد.

اما نکته مهم‌تر آنکه نتیجه تعارض منافع ادراک شده تنها خدشه به اعتماد عمومی نیست. این موضوع در نهایت موجب کژکارکردی دولت نیز می‌شود. در متون توسعه به این نکته بسیار اشاره شده است که شرط درست اجرا شدن سیاست‌ها اعتماد عمومی به آن سیاست است. به عبارت دیگر مهم نیست سیاست ما چقدر درست یا غلط است! اجرای مناسب آن به این موضوع ربط دارد که آیا مردم آن را به‌عنوان سیاستی درست پشتیبانی می‌کنند یا خیر. در شرایطی که مردم یک سیاست، اقدام یا اتفاق را به‌مثابه تعارض منافع ادراک کنند، آنگاه اعتمادشان به دستگاه‌های عمومی از بین خواهد رفت و نتیجه این کاهش اعتماد چیزی جز نپذیرفتن سیاست‌های بخش عمومی و اجرای کج‌دار و مریز آن نیست.

نتیجه‌گیری نهایی آنکه مهم نیست تعارض منافع به فساد منجر می‌شود یا خیر، موقعیت‌های تعارض منافع به ذات موقعیت‌های نادرستی هستند که باید مدیریت شوند. در چنین برداشتی از تعارض منافع حتی آنجا که موقعیت‌های پیش روی مردم به تصور وجود تعارض منافع هم منجر شود، باید مدیریت شده و امکان از بین رفتن اعتماد عمومی را از میان برد.

گزیده اخبار، تحلیل‌ها و گزارش‌های اصلی هفته گذشته در حوزه تعارض منافع به این شرح است:

- هیأت وزیران با پیشنهاد معاونت امور مجلس رئیس‌جمهور مبنی بر سلب یک فوریت از لوایح دو فوریتی «مقابله با فساد و ارتقای سلامت نظام اداری- مالی» و «نحوه مدیریت تعارض منافع در انجام وظایف قانونی و آرایه خدمات عمومی» موافقت کرد. در ماه‌های اخیر علی‌رغم گذشت یک سال از تقدیم لایحه مدیریت تعارض منافع به مجلس و پیگیری‌های مکرر دولتمردان شاهد بی‌توجهی مجلس به درخواست دولت برای در دستور کار قرار گرفتن لایحه‌ی مذکور بوده‌ایم.
- بر اساس اعلام وزارت آموزش و پرورش تغییرات مدیریتی جدیدی در این وزارتخانه برای مدیریت تعارض منافع در سطح معاونان وزیر انجام گرفته است. از جمله مجتبی زینی‌وند از ریاست سازمان مدارس و مراکز غیردولتی و توسعه مشارکت‌های مردمی برکنار شده و به‌عنوان قائم‌مقام وزیر و رئیس مرکز امور بین‌الملل و مدارس خارج از کشور منصوب شده است.
- محمد وحیدی نایب رئیس کمیسیون آموزش مجلس ضمن انتقاد از جابجایی پست‌ها در وزارت آموزش و پرورش به عنوان روشی نارسا برای مدیریت تعارض منافع خبر داده که کارگروهی در مجلس در حال استخراج مصادیق تعارض منافع است.
- قاسم احمدی لاشکی معاون حقوقی و مجلس وزارت آموزش و پرورش تاکید کرده است که مصادیق تعارض منافع در سازمان نوسازی مدارس وجود دارد. پیش از این مه‌اله رخشانی مهر رئیس سازمان نوسازی مدارس کشور درباره مصادیق تعارض منافع در این سازمان گفته بود در این سازمان تعارض منافع نداریم.
- محمد صالح اولیا معاون تحقیقات و منابع انسانی وزارت نیرو خبر داده که بخشنامه وزارت نیرو برای مدیریت تعارض منافع در همین چند روز آینده ابلاغ خواهد شد.
- معاونت رفاه اجتماعی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در گزارشی به تحلیل نابرابری مالی شهروندان ایرانی پرداخته و تعارض منافع در نظام بانکی را یکی از مهم‌ترین علل فقر و نابرابری مالی قلمداد کرده است.

مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی - ۱۷ آبان ۱۳۹۹

محمدرضا نجفی، نماینده سابق مجلس شورای اسلامی و طراح طرح بررسی تعارض منافع در صنعت خودرو درگذشت

فقدان یکی از فعالان مقابله با فساد و تعارض منافع

روز شنبه ۱۷ آبان ۹۹ و در حالی که مراحل نهایی تهیهی خبرنامهی هفتگی شماره ۱۹ در حال انجام بود، خبر درگذشت محمدرضا نجفی، نماینده سابق مجلس موجب اندوه و تأسف شد. مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه این ضایعه را به خانواده و دوستان آن مرحوم و عموم فعالان و دغدغه‌مندان مبارزه با فساد و تعارض منافع تسلیت عرض کرده و علو درجات این جانباز شیمیایی جنگ را از درگاه باری تعالی آرزو می‌کند.

مرحوم نجفی از نمایندگان فعال در حوزه‌ی شفافیت و مقابله با فساد در مجلس دهم بود. ایشان طراح تحقیق و تفحص از صنعت خودروسازی بود که در ضمن این طرح، مطالعه‌ی گسترده‌ای در مورد تعارض منافع در صنعت خودروسازی را هدایت کرد که از کارهای ارزشمند در این زمینه است. اهم یافته‌های این کار مطالعاتی و میدانی ارزشمند در قالب یک مصاحبه با همکاری [روزنامه شرق](#) و [مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه](#) منتشر شد. مرحوم محمدرضا نجفی، در این مصاحبه چهار عامل اصلی را موجب بحران در بروز تعارض منافع در صنعت خودرو قلمداد می‌کند:

- **بحران مالکیت:** فساد نهادینه در ساختار مالکیت (عمدتا بخش حلقوی) و رانت سیستماتیک در شبکه تودرتو و پیچیده سهامداری که موجب انواع ناکارآمدی‌ها و پسرقت‌ها شده است.
- **بحران مدیریت و ناکارآمدی:** مدیریت ناکارآمد که بخشی از آن ناشی از همین نتایج بحران مالکیتی است که موجب بی‌معناشدن مجمع، هیئت‌مدیره، حاکمیت شرکتی، قانون تجارت و... شده است.
- **بحران تئوریک و پراکتیک درباره نقش حاکمیتی / تصدی‌گری دولت:** پیچیدگی رابطه دولت و صنعت خودرو و درهم‌تنیدگی نقش‌های سیاست‌گذاری، تنظیم‌گری، تسهیل‌گری و تصدی‌گری در دهه‌های گذشته.
- **سیاسی - امنیتی شدن این صنعت** که موجب می‌شود وجوه اقتصادی - صنعتی آن که باید برجسته‌تر از هر وجهی باشد، تحت الشعاع قرار گیرد و حل مسائل اساسی را با چالش‌هایی مواجه کند.

از نظر ایشان، عزل و نصب مدیران ارشد و میانی خودروسازی، فشار بر استخدام نیروی مازاد، اعمال نفوذ و فشار در تأسیس خط تولید یا سایت‌هایی که فاقد توجیه اقتصادی، حضور هم‌زمان خود نمایندگان در مجموعه مدیریتی شرکت‌ها، فشار برای خریدکردن از تأمین‌کنندگان سفارش‌شده و حتی واردکردن قطعه‌سازان جدید و بی‌تجربه و کم‌کیفیت از جمله مصادیق بارز تعارض منافع واقعی در صنعت خودروسازی است که منجر به فساد می‌شود.

مرحوم محمدرضا نجفی علاوه بر کسوت نمایندگی مجلس، به عنوان فعال مدنی حوزه‌ی شفافیت و مقابله با فساد در تشکل‌های مشغول به فعالیت بود. نظام سیاست‌گذاری کشور به وجود نمایندگان و فعالان مدنی سالم و دغدغه‌مندی نظیر مرحوم نجفی برای پیشبرد اصلاح در نظام اداری کشور و تقویت اعتماد و رضایت عمومی نیاز داشته و دارد. فقدان مرحوم نجفی در این عرصه خلأی غیرقابل جبران است. روحشان شاد، یادشان گرامی و مسیرشان پاینده باد.

مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی

عزل و نصب‌ها در وزارت آموزش و پرورش برای مدیریت تعارض منافع

وزارت آموزش و پرورش - ۱۱ آبان ۹۹
 ◀ تعارض منافع در حوزه‌ی آموزش عمومی

بر اساس اعلام وزارت آموزش و پرورش مجتبی زینی‌وند به‌عنوان قائم‌مقام وزیر و رئیس مرکز امور بین‌الملل و مدارس خارج از کشور، محمد حسین کفراشی به‌عنوان مدیرکل ارزیابی و عملکرد و پاسخگویی به شکایات و شه‌ریار فولادوند به‌عنوان رئیس سازمان مدارس و مراکز غیردولتی و توسعه مشارکت‌های مردمی منصوب و معارفه شدند.

همچنین با تکریم از فعالیت‌های غلامرضا کریمی و زهرا مظفر، غلامرضا کریمی به‌عنوان مشاوران وزیر در امور سنجش و ارزیابی و زهرا مظفر به‌عنوان مشاور وزیر در امور شاهد و ایثارگران منصوب شدند.

مجتبی زینی‌وند پیش از این به‌عنوان رئیس سازمان مدارس غیر دولتی فعالیت می‌کرد که با ابلاغ بخشنامه تعارض منافع از سوی وزیر آموزش و پرورش، به دلیل داشتن مدرسه غیردولتی مشمول این بخشنامه شد و برای ادامه فعالیت باید از مدیریت مدرسه غیردولتی یا پست دولتی خود انصراف می‌داد.

وزیر آموزش و پرورش چندی پیش بخشنامه تعارض منافع را ابلاغ کرد و طبق این بخشنامه اعضای حاضر در شورای سیاست‌گذاری و نظارت مرکزی بر مدارس غیردولتی نباید مدارس غیردولتی داشته باشند یا اگر می‌خواهند مدرسه‌داری کنند باید قید پستی که در آن قرار دارند را بزنند.

یکی از دلایل اصلی که تعارض منافع در وزارت آموزش و پرورش مطرح بوده این است که ذی‌نفعان با قدرت و نفوذی که دارند کیفیت مدارس دولتی را پایین می‌آورند و مدارس غیردولتی برند ایجاد می‌کنند.

✎ خبرگزاری تسنیم / خبرگزاری شبستان

توضیح درباره تغییر پست رئیس سازمان مدارس غیر دولتی آموزش و پرورش

علی باقرزاده (رئیس مرکز هماهنگی حوزه وزارتی آموزش و پرورش) - ۱۱ آبان ۹۹
 ◀ تعارض منافع در حوزه‌ی آموزش عمومی

علی باقرزاده رئیس مرکز هماهنگی حوزه وزارتی آموزش و پرورش درباره اجرای بخشنامه تعارض منافع بیان کرد که براساس این بخشنامه به‌عنوان مثال مسئولی که ناظر یا سیاستگذار مدارس غیردولتی باشد، نمی‌تواند در این عرصه مدیریت کند در واقع در تعارض منافع نمی‌توان چیزی را تصویب کرد که مسئولیت آن یا نظارت بر آن برعهده خود فرد باشد. در انتصابات اخیر هم انتصاب به گونه‌ای انجام شد که مشمولان این بخشنامه تصدی بخشی که در آن ذینفع هستند نداشته باشند و در بخش دیگر فعالیت می‌کنند و ضرورتی به خروج کامل از آموزش و پرورش نیست.

باقرزاده درباره وضعیت شائبه موضوع تعارض منافع در دانشگاه منسوب به آموزش و پرورش بیان کرد که مراحل کار در حال بررسی است البته توضیحات مسئولان مربوط هم نشان نمی‌داد این فرد کتاب‌های خود را به دانشجویان فروخته است.

✎ باشگاه خبرنگاران جوان

کرونا و تعارض منافع در عرصه حکمرانی سلامت

زهرا اکبری (کارشناسی ارشد جامعه‌شناسی دانشگاه شهید بهشتی) - ۱۱ آبان ۹۹

◀ تعارض منافع در حوزه سلامت

در عرصه حکمرانی سلامت سه گروه اصلی کنشگر با منافع متعارض بالقوه‌ای مواجه می‌شوند:

■ دسته اول، متخصصین ارشد شرکت‌های دارویی در جایگاه تأمین‌کنندگان خدمات تحت‌تأثیر تعارض منافع، مناسباتی از فساد را در فرآیندهای دارویی از مرحله ثبت تا ارائه به مصرف‌کننده رقم می‌زنند. زمانی که تولیدکنندگان دارو خود، مالک یا سهامدار صنایع داروسازی باشند یا در گذشته در پست دولتی مشغول به کار بوده و هم‌اکنون بدون هیچ محدودیتی در بخش خصوصی فعالیت می‌کنند یا در وضعیتی که شخص داروساز علاوه بر مالکیت داروخانه‌های پر رفت‌وآمد، مسئولیتی در نظام ثبت یا تنظیم قیمت دارو داشته باشد، پیدایش برخی مصادیق فساد مانند تولید و توزیع داروهای تقلبی، سرقت دارو و فروش مجدد آن در بازار سیاه، تجویز بیش از حد داروهای غیرضروری، محتمل‌تر خواهد بود.

■ تعارض منافع در دسته دوم، مربوط به مدیران ارشد بیمه در جایگاه پرداخت‌کنندگان خدمات است. برای مثال، اعضای شورای عالی بیمه خدمات درمانی مسئولیت تصویب سیاست‌ها، راهبردها و خط‌مشی‌های مربوط به بیمه سلامت و بازنگری سالانه ارزش نسبی تعیین تعرفه خدمات سلامت را بر عهده دارند. چنانچه این اعضا، دوشغله یا چندشغله بوده و سابقه سکنداری سازمان‌های بیمه‌گر خصوصی و دولتی را دارا باشند یا همزمان به حرفه طبابت هم بپردازند، مجالی برای فساد فراهم می‌شود. در این موقعیت تعارض منافع و تشکیل شبکه قدرت، امکان تنظیم تعرفه‌های پزشکی در جهت منافع عده‌ای میسر شده و با آرمان‌های عدالت‌محور نظام سلامت در تقابل است.

■ دسته سوم، منوط به نحوه فعالیت پزشکان بخش خصوصی و دولتی است که از رفت‌وآمد آن‌ها بین بخش دولتی و خصوصی تا ارتباطات مادی و غیرمادی با صنایع پرسود سلامت در جایگاه تعارض منافع قرار گرفته و احتمال کنش فسادآمیز افزون می‌یابد. ارجاع بیماران مبتلا به کرونا از مراکز درمانی دولتی به بیمارستان‌های خصوصی در صورت وجود امکان ادامه درمان در همان مرکز یا طولانی کردن مدت‌زمان بستری در مواقع فاقد ضرورت می‌تواند پیامدهای احتمالی موقعیت‌های فوق باشد.

مراد متن پیش‌رو در تبیین تعارض منافع به‌هیچ‌وجه خدشه وارد کردن به فعالیت تلاشگران واقعی سلامت مخصوصاً پزشکان که در صف اول مداوای بیماران در بحران کرونا قرار دارند، نیست.

فقدان استراتژی مشخص در مدیریت سرمایه‌گذاری‌های کلان، انگیزه‌ها و تفکرات سودآور و مفسدانه را برای آنان که در موقعیت تعارض منافع قرار دارند، تشدید و به‌گونه‌ای غیرمستقیم بر امکان وقوع فساد مؤثر است. نظر به نتایج این چرخه که به‌طور کلی کیفیت خدمات درمانی و سلامت جانی و مالی مصرف‌کنندگان را تهدید می‌کند، وجوب تدوین مقررات، سیاست‌گذاری‌ها و ارائه دستورالعمل‌های مدیریتی برای کنترل تعارض منافع در ساختار حکمرانی نظام سلامت ایران به‌مانند بسیاری از کشورها است. لایحه قانون مدیریت تعارض منافع در نظام سیاسی و اداری کشور ما نیز در چند سال گذشته مورد توجه قرار گرفت و در آبان ۱۳۹۸، تصویب شد. این قانون در کنار سایر سیاست‌های کلی نظیر شفافیت، می‌تواند گام مهمی در پیشگیری و برخورد با فساد باشد.

سلب یک فوریت از دو فوریت لایحه مدیریت تعارض منافع توسط دولت

خبرگزاری ایسنا - ۱۱ آبان ۹۹

◀ کلیات تعارض منافع

هیأت وزیران با پیشنهاد معاونت امور مجلس رئیس جمهور مبنی بر سلب یک فوریت از لوایح دو فوریتی «مقابله با فساد و ارتقای سلامت نظام اداری- مالی» و «نحوه مدیریت تعارض منافع در انجام وظایف قانونی و ارائه خدمات عمومی» موافقت کرد.

دولت این تصمیم را با توجه به تعدد مواد و مطول بودن لوایح مذکور و به منظور ایجاد فرصت لازم جهت بررسی آنها در مجلس شورای اسلامی، اتخاذ کرد.

📌 خبرگزاری ایسنا

تضاد منافع در گروه سنگ

سیامک حاج سیدجوادی (مدیرعامل گروه سنگ) - ۱۱ آبان ۹۹

◀ تعارض منافع در صنعت

یکی از مشکلات در انجمن سنگ ایران، تضاد منافع است، معدن دار، کارخانه دار، ابراز سازان و بازرگان ها در انجمن هر یک منافع خود را دنبال می کنند. ۷ نفر به عنوان هیات رئیسه انتخاب می شوند که اگر از این اعضا تعداد یک گروهی بیشتر باشد، منافع همان گروه دنبال شده و منافع کل صنعت سنگ نادیده گرفته می شود. برای حل این مشکل باید بخش های مختلف را به عنوان کنفدراسیونی در نظر بگیریم که منافع هر یک جداگانه مدنظر قرار گرفته شوند. کنفدراسیونی که شامل انجمن ها یا کانون های زیرگروه مختلف مربوط به هر بخش از صنعت است.

📌 پاسگاه خبری - تحلیل می متالز

تدوین مطالبی در مورد تعارض منافع صنعت آب و برق

شرکت سهامی برق منطقه ای مازندران و گلستان - ۱۱ آبان ۹۹

◀ تعارض منافع در حوزه ی انرژی

به گزارش روابط عمومی شرکت برق منطقه ای مازندران و گلستان ، وزارت نیرو برای ایجاد درک درست از مفهوم تعارض منافع کتابچه ای را برای آگاهی بخشی همکاران صنعت آب و برق تهیه و تدوین نموده است.

لذا برای بهره برداری از این کتابچه و کسب اطلاعات بیشتر میتوانید به سامانه <https://tahavol.moe.gov.ir> مراجعه نمایید.

📌 شرکت سهامی برق منطقه ای مازندران و گلستان

تعارض منافع، عامل تشدید فقر و نابرابری مالی شهروندان ایرانی

معاونت رفاه اجتماعی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی - ۱۲ آبان ۹۹

◀ تعارض منافع در نظام بانکی

معاونت رفاه اجتماعی درباره نابرابری مالی شهروندان ایرانی گزارش مشروحی منتشر کرده است که برخی از نکات آن را در ادامه آمده است.

وضعیت دسترسی خانوار به تسهیلات نیز وضعیت مشابه و وخیمی دارد تا جایی که بررسی آمارهای بودجه خانوار نشان می‌دهد در سال ۱۳۹۵ تنها ۱۵ درصد خانوارها در حال بازپرداخت اقساط تسهیلات بوده‌اند و تعداد افرادی که در دهک دهم قرار داشته و تسهیلات دریافت کرده‌اند ۹ برابر تعداد افرادی است که در دهک اول قرار داشته و تسهیلات گرفته‌اند. این گزارش علل اصلی وجود فقر و نابرابری در بخش مالی را در سیاستگذاری پولی نامناسب و تعارض منافع بانک مرکزی با بانک‌ها می‌داند که خود موجب نظارت ضعیف بانک مرکزی شده است. سیاستگذاری پولی نامناسب موجب جیره‌بندی اعتبار در شبکه بانکی و همچنین در برخی از موارد موجب افزایش نرخ بهره واقعی شده و خود بر نابرابری سپرده‌ها دمیده است.

جیره‌بندی اعتبار نیز موجب شده است علاوه بر اینکه مازاد تقاضای تسهیلات شکل بگیرد، دریافت تسهیلات و رسیدن به اول صف دریافت تسهیلات، محلی برای امضاهای طلایی و فساد و منشأ نابرابری در دریافت تسهیلات باشد. تعارض منافع بانک مرکزی با بانک‌ها موجب تصاحب یا تسخیر مقام ناظر توسط اشخاص تحت نظارت و مانع نظارت مقتدرانه بانک مرکزی شده است. عدم نظارت مقتدرانه نیز موجب شده است اشخاص مرتبط با بانک‌ها (سهامداران و شرکت‌های زیرمجموعه) دسترسی بهتری به تامین مالی داشته باشند و نابرابری در دسترسی به خدمات مالی، شکل بگیرد. از طرفی عدم نظارت مقتدرانه و برخورد جدی با بانک‌های ناسالم موجب ایجاد جنگ نرخ سود در بازار پول و افزایش نرخ بهره شده که این مساله نیز علاوه بر تشدید نابرابری سپرده‌ها موجب ناترازی شبکه بانکی و کاهش توان تسهیلات‌دهی آنها و به تبع، تشدید جیره‌بندی اعتبار شده است.

با توجه به اینکه نابرابری در بخش مالی و بازار پول در شاخص‌های متعارف اندازه‌گیری فقر چند بعدی تعریف نشده است، می‌توان از شاخص‌های توسعه مالی استفاده کرد؛ سوال این است که توسعه مالی با چه مختصاتی موجب کاهش نابرابری می‌شود؟ توسعه مالی برای اینکه در خدمت کاهش نابرابری باشد لازم است با مقررات‌گذاری و نظارت موثر و مقتدرانه همراه شود: بانک به عنوان مهم‌ترین نهاد بازار پول در صورتی که در راستای منافع شخصی سهامداران و اشخاص وابسته به خود فعالیت کند نه تنها به کاهش نابرابری کمکی نمی‌کند، بلکه بدان دامن می‌زند. برخی از مقررات‌های احتیاطی رایج، در صدد ممانعت از بهره‌کشی سهامداران و بانکداران از رانت اعطا شده به این موسسه مالی (توان خلق پول) هستند و زمینه همسویی منافع سهامداران بانک‌ها با منافع عمومی را فراهم می‌کنند. متأسفانه تعارض منافع شدید و چندلایه موجود در بخش نظارتی بانک مرکزی مانع تحقق نظارت مقتدرانه شده است و موجب شده توسعه مالی و خصوصی‌سازی بانک‌ها به شدت زمینه‌ساز نابرابری و عامل گسترش فقر باشد.

بخشنامه مدیریت تعارض منافع در وزارت نیرو ابلاغ می شود

محمد صالح اولیا (معاون تحقیقات و منابع انسانی وزارت نیرو) - ۱۳ آبان ۹۹

◀ تعارض منافع در حوزه انرژی

فارس: یکی از ایرادات وارد شده نسبت به سیستم حکمرانی کشور، شکل گیری تعارض منافع است، وزارت نیرو در این حوزه چه اقداماتی را مد نظر دارد؟

اولیاء: مدیریت تعارض منافع بحث جدی وزارتخانه است که با محوریت جلوگیری از رانت مد نظر خواهد بود. در این راستا باید سعی کنیم رانت‌های اطلاعاتی و مالی و هر جا که منافع افراد در تقابل با منافع سازمان هست را به حداقل برسانیم و توسعه شفافیت در این زمینه کمک کنیم. در این خصوص اقداماتی مانند ارائه تمام قراردادهای سایت شرکت‌ها و شفافیت روند مناقصه و انتخاب برنده مد نظر وزارت نیرو است. ما بر این اعتقاد هستیم که مدیریت تعارض منافع کمک می‌کند تا ارتباطاتی که بین بخش خصوصی و دولتی هست، به حداقل برسد، مثلاً یک فردی که کارمند دولت هست، طبق قوانین نمی‌تواند منافی با یک شرکت پیمان کار داشته باشد. این بخشنامه در همین چند روز آینده ابلاغ خواهد شد.

فارس: آیا نحوه عملکرد وزارت نیرو به صورت قالب فعلی موثرتر است یا در قالب تشکیل وزارت انرژی؟

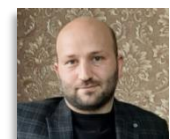
اولیاء: این منطقی را همواره می‌توان تعمیم داد که کل زنجیره تامین از مواد خام نفت تا آخر را به یک وزارتخانه می‌دهیم. پس این بحث را به لحاظ تئوری می‌توان خیلی کش دار کرد و آب هم همین داستان را دارد که باید در سدها تامین بشود و بعد در اختیار آب و فاضلاب قرار بدهیم که توزیع کند. با یک تحلیل می‌توان گفت که اگر مدیریت یکی باشد، می‌توانیم همه را با هم ببینیم و تعارض بین این‌ها را در نظر بگیریم. الان یک نظر این هست که مثلاً آب و فاضلاب به شهرداری برود و مثلاً شما متولی تامین آب هستید دیگه به بحث توزیع وارد نشوید.

✉ خبرگزاری فارس

تضاد منافع تصمیم‌گیران و عدم حمایت از بازار بورس

سید مرتضی سجادی (مدیر سبد شرکت سبدگردان تصمیم نگار ارزش آفرینان) - ۱۴ آبان ۹۹

◀ تعارض منافع در بازار سرمایه

دعوت عمومی دولت از مردم برای حضور در بازار سرمایه کار اشتباهی بود. زیرا در این بازار هم شرکت‌های ارزنده وجود دارد و هم شرکت‌های ضعیفی که صورت‌های مالی خوبی ندارند. با توجه به اینکه این دعوت بدون هیچ‌گونه آموزش و برنامه‌ریزی انجام شد بسیاری از سهامداران که تجربه و آگاهی کافی نداشتند دچار خسارت شدند. همزمان با حضور گسترده مردم در بازار سرمایه، دولت شروع به فروش سهام شرکت‌های خود کرد اما بعد از اینکه قیمت‌ها پایین آمدند، هیچ حمایتی نکرد. بعید نیست این حمایت نکردن به دلیل وجود تضاد منافع تصمیم‌گیران باشد.

✉ صدای بورس

مصادیق تعارض منافع در سازمان نوسازی مدارس وجود دارد

قاسم احمدی لاشکی (معاون حقوقی و مجلس وزارت آموزش و پرورش) - ۱۳ آبان ۹۹
◀ تعارض منافع در حوزه آموزش عمومی

اینگونه نیست که در سازمان نوسازی مدارس تعارض منافع نداشته باشیم و یکی از موضوعات اساسی و مهمی که باید بررسی شود بحث نوسازی مدارس است. درباره سازمان نوسازی مدارس اعلام کردیم، انعقاد هرگونه قرارداد همکاری با مهندسان مشاور که وظیفه حاکمیتی در سازمان نوسازی مدارس و واحدهای تابعه را برعهده دارند و اعمال نظارت بر سازمان نوسازی و واحدهای تابعه استانی آن را عهده دار هستند یا هر نوع اظهار نظر فنی مورد نیاز در حدود آیین نامه استقرار مدارس و مراکز غیردولتی ممنوع است. افراد مشمول موظفند از تاریخ ابلاغ بخشنامه از تصدی پست اجرایی خود استعفا دهند یا از هرگونه اظهار نظر فنی و کارشناسی در مقام مهندس مشاور خودداری کنند؛ مسئولیت اجرای بخشنامه تعارض منافع برعهده معاونت حقوقی است به همین دلیل با دقت جلو می‌رویم و تلاش می‌کنیم تا شفاف عمل شود.

پیش از این مه‌راله رخشانی‌مهر؛ رئیس سازمان نوسازی مدارس کشور درباره مصادیق تعارض منافع در این سازمان گفته بود: در این سازمان تعارض منافع نداریم.

✉ خبرگزاری تسنیم

الگوی بایرن مونیخ برای جلوگیری از تضاد منافع در مدیریت باشگاه

بازار نیوز - ۱۴ آبان ۹۹
◀ تعارض منافع در حوزه ورزش

بایرن برای بیش از ربع قرن هر فصل سودده بوده است. بایرن تفاوت‌هایی اساسی با دیگر باشگاه‌ها بزرگ اروپایی دارد. کمتر از ۳۰ درصد کل درآمدهای سالانه بایرن از محل حق پخش تلویزیونی حاصل می‌شود، در حالی که برای دیگر باشگاه‌های بزرگ اروپا این نسبت به طور میانگین بیش از ۴۰ درصد است.

این ساختار معادل یک شرکت عمومی محدود یا همان ساختار رایج در میان شرکت‌های آمریکایی است. در AGها شاهد یک ساختار هیئتی دوگانه هستیم. اعضای هیئت ناظر (Aufsichtsrat) در جلسه عمومی سهام‌داران برگزیده می‌شوند و مسئولیت تعیین اعضای هیئت اجرایی (Vorstand) و ارائه مشاوره و نظارت بر کار این هیئت نیز بر عهده آن است. عضویت یک عضو هیئت ناظر در هیئت اجرایی ممنوع است تا تضاد منافع به وجود نیاید. طول مدت مجاز عضویت اعضا در هیئت ناظر نیز بر اساس قوانین آلمان ۵ سال است تا از حق قانونی سهام‌داران برای تغییر بدنه مدیریتی باشگاه در صورت صلاحدیدشان حفظ شود. مسئولیت انجام امور اجرایی و مدیریت AG بر عهده هیئت اجرایی است و محدودیتی برای تعداد اعضای آن وجود ندارد، اما مدت ایفای نقش متوالی اعضا نهایتاً ۵ سال است و برای حضور در مقام خود به مدت بیش از ۵ سال باید دوباره به آن مقام منصوب شوند.

✉ پایگاه خبری - تحلیلی بازار نیوز

تعارض منافع در دولت و مجلس مانع شفافیت بودجه است

محسن زنگنه (عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس) - ۱۴ آبان ۹۹

◀ تعارض منافع در نظام برنامه و بودجه

هیچ گاه بودجه کشور در تمام ادوار خود شفاف نبوده است. یکی از دلایل عدم شفافیت بودجه کشور تعارض منافع است زیرا بودجه ابزار قدرت هر دولتی است و دولت‌ها با جابجا کردن ردیف‌های بودجه، تغییر منابع و هزینه‌ها این اهرم قدرت را برای خود حفظ می‌کنند. از طرفی در ادوار گذشته مجالس هم عزمی برای شفاف سازی در بودجه وجود نداشته است. اصلاح ساختار بودجه یک جراحی بزرگ است که بیشتر موارد را شفاف و عیان کرده و بر اساس آن هم تقسیم بودجه عادلانه انجام می‌شود و هم جلوی بیشتر انحراف‌ها را می‌گیرد.

✉ خبرگزاری ایرنا

تعارض منافع ناشی از عرضه داروهای ترک اعتیاد در داروخانه‌ها

سید حیدر محمدی (مدیر کل امور دارو و مواد تحت کنترل سازمان غذا و دارو) - ۱۵ آبان ۹۹

◀ تعارض منافع در حوزه سلامت

محمدی درباره علل تصویب عرضه داروهای ترک اعتیاد در داروخانه‌ها در ستاد مبارزه با مواد مخدر و با اشاره به آسیب‌های احتمالی عرضه این داروها در مراکز MMT گفت: نفس عمل واحد بودن تجویز کننده، فروشنده و مکان مصرف فسادآور است، زیرا پزشک تجویز کننده به دلیل ذینفع بودن در فروش دارو، القای مصرف را برای بیمار می‌آورد و حتی این احتمال وجود دارد داروهایی که تاریخ انقضای آنها به زودی منقضی می‌شود، مازاد بر نیاز بیمار تجویز کند و این عرضه داروهای تحت کنترل به شدت دارای تعارض منافع برای پزشکان موسس مراکز ترک اعتیاد است.

✉ باشگاه خبرنگاران جوان

کارگروهی در مجلس در حال استخراج مصادیق تعارض منافع است

محمد وحیدی (نایب رئیس کمیسیون آموزش مجلس) - ۱۶ آبان ۹۹

◀ تعارض منافع در حوزه آموزش عمومی

فردی که مدرسه غیردولتی دارد نباید در آموزش و پرورش پست مدیریت یا معاونت داشته باشد و اگر قرار باشد فرد را از یک پست برداشته و در جای دیگری منصوب کنیم باز هم او در شورای معاونان وزارتخانه حضور داشته، حق رأی دارد و نظراتش در تصمیم گیری‌ها موثر خواهد بود. اگر وزیر آموزش و پرورش شیوه‌نامه‌ای را درباره تعارض منافع تهیه و آن را بخشنامه کرده است به لحاظ اخلاقی باید به آن متعهد بماند. توجه داشته باشیم تعارض منافع مادی و معنوی است و در سایر دستگاه‌های دیگر نیز وجود دارد. کارگروهی در مجلس در حال استخراج مصادیق تعارض منافع است؛ در کشورهای دیگر وقتی فردی، پست دولتی می‌گیرد دیگر نمی‌تواند در بخش خصوصی نیز فعالیت کند اما در کشور ما این وضعیت را با یکدیگر ادغام کرده‌ایم.

✉ خبرگزاری تسنیم

تحلیل تعارض منافع در فضای مجازی: کمیابی انسولین و اشتغال بازنشستگان زیر ذره بین کاربران

انسولین نیست، خروج شستا، اشتغال بازنشستگان ممنوع و تعارض منافع

حسین خداپرست

شاید شما هم از تیتري که برای این متن انتخاب کرده‌ام، خنده تان گرفته باشد. خود نگارنده نیز البته کم نخندیده است. یاد آن صحنه جالب از مرد هزار چهره افتادم که می‌گفت، "پول آب را می‌دهیم، پول گاز جدا؛ پوتین برای سربازان جدید؛ نان؛ نفت یه پیت، اسلحه به تعداد کافی! ...". خنده داری آن سکانس به خاطر این بود که مهران مدیری داشت چرند می‌گفت. شعری نو؛ سراسر بی معنی. او نمی‌دانست چه می‌گوید، اما همه برایش کف می‌زدند و گمان می‌کردند لابد، معنای سنگینی پشت این حرف‌ها نهفته است. آن سکانس یک شوخی تمام عیار بود. این متن هم همین است. زیاد دنبال معنا نگردید. این متن هم یک شوخی است. منتها شوخی هم چیزی است که بعدش مجبور نشوی بگویی شوخی کردم!!!

بگذریم ...

کمبود انسولین و تعارض منافع

چهار پنج هفته پیش بود که نگارنده اولین توییت‌های #انسولین_نیست را در شبکه‌های اجتماعی دید. وقتی کالایی کمیاب یا نایاب می‌شود، سه حالت بیشتر ندارد. یا عرضه کم شده، یا تقاضا زیاد و یا ترکیب این دو. علم غیب نگارنده!!! به گزارش روزنامه جوان، آمار گمرک نشان می‌دهد که تاکنون ۱/۲ برابر مدت زمانی مشابه سال ۱۳۹۸ انسولین‌های آنالوگ وارد کشور شده است. پس سناریو اول باطل است؟ نه. چند جمله صبر کنید. تعداد بیماران انسولینی مگر تغییر محسوسی کرده؟ نه. یعنی نه عرضه کم شده و نه تقاضا زیاد. پس چرا انسولین کمیاب شده؟

وقتی انسولین ۱/۲ برابر پارسال وارد شده ولی نیست، یعنی این وسط انسولین‌ها پس از وارد شدن به داخل کشور، یا رفته‌اند هوا یا آب شده‌اند رفته‌اند زیر زمین. بر طبق نظریه انتخاب طبیعی داروین، آن انسولین‌هایی که هوا می‌روند پس از مدتی منقرض می‌شوند و بنابراین انسولین‌هایی می‌مانند که رو یا زیر زمین‌اند. شوخی!

انسولین یکی از گران‌قیمت‌ترین اقلامی است که به آن ارز ۴۲۰۰ تومانی تعلق می‌گیرد. انسولین خودش هوایی وارد می‌شود و لذا اگر می‌خواست هوا برود اصلاً داخل فرودگاه امام نمی‌نشست پایین. پس انسولین‌ها رفته‌اند زیر زمین. دارو را با ارز ۴۲۰۰ تومانی وارد می‌کنند، بعد قاچاقچیان قبل از مردم نیازمند انسولین‌ها را زیرزمینی قاچاق می‌کنند و از مرز خارج. نمی‌دانم خوانندگان تا به حال انسولین گرفته‌اند یا خیر. نگارنده همین هفته پیش از داروخانه سیزده آبان برای اقوامش انسولین گرفته است. انسولین باید در جای خنک مثل یخچال نگه‌داری شود یا نهایتاً ظرف ۱ ساعت

به یخچال برسد. اصلا امکان ندارد، بدون هماهنگی با برخی نهادهای داخلی و قاچاق سازمان یافته، انسولین از مرز رد بشود. این یکی شوخی نیست. کاملا جدی است.

کمی با اعداد بازی بکنیم تا ببینیم این قاچاقچیان سازمانی چرا اینقدر خودشان را به زحمت می اندازند. طبق گزارش روزنامه جوان هر انسولین با قیمتی حدود ۵ یورو (واردکننده ارز را با یورو معادل ۴۸۰۰ تومانی می گیرد) وارد می شود و حدود ۳۵ هزار تومان یعنی ۱ یورو به بیماران دیابتی در داخل کشور به فروش می رسد. یعنی هر قاچاقچی حدود ۴ دلار بابت هر انسولین سود می کند. یعنی اگر شما ۱ میلیارد تومان انسولین قاچاق کنید، پولتان را بی دردسر دست کم ۵ میلیارد تومان می کنید.

خب راه حل چیست؟ گلوی اقتصاددانان پاره شد از بس گفتند که ارز دولتی را حذف کنید و یارانه درمان را مستقیما به مصرف کننده نهایی منتقل کنید. یعنی وزارت بهداشت اگر بر اساس کد ملی بداند، چه کسانی دیابت دارند، به راحتی می تواند، قیمت انسولین را آزاد کرده و معادل ریالی آن را هر ماه به حساب این بیماران دیابتی واریز کند. چرا چنین اتفاقی نمی افتد؟ تعارض منافع! یک پایگاه داده منسجم و کامل از بیماران خاص، می تواند تهدیدی علیه سودآوری شرکت های وارداتی باشد و یا شاید تهدیدی جدی علیه هویت سازمان غذا و دارو باشد. چون بخش عمده ای از فعالیت این سازمان مربوط به دادن مجوز واردات و سپس تخصیص ارز به همین شرکت های وارداتی دارو است.

اساسا پرونده الکترونیک سلامت، به دلیل همین تعارضات منافع درون وزارت بهداشت است که سال هاست روی زمین مانده. یک پایگاه داده که زمینه ساز شفافیت، حذف هزینه های درمان القایی و رهگیری دارو از لحظه ورود به گمرک تا رسیدن به مصرف کننده نهایی و ده ها و صدها مزیت دیگر است، دقیقا به همین دلیل راه نمی افتد. تعارض منافع!!!

البته مشکل پرونده الکترونیک سلامت پیچیده تر از این حرف هاست. میثم مهدیار در کانال تلگرامی اش "نه به عوام فریبی" به خوبی به تعارض منافع موجود در وزارت بهداشت در مورد یک اصلاح ساختاری گسترده شامل اجرای طرح پزشک خانواده، سطح بندی و نظام ارجاع و در نهایت پرونده الکترونیک سلامت اشاره کرده و می نویسد:

«آقای نمکی توپ در زمین شماسست... وزیر بهداشت تنها ۹ ماه مانده به اتمام دوره مسئولیت خود صحبت از لزوم اجرای پزشک خانواده کردند در حالیکه دستور ایشان مبنی بر لغو پزشک خانواده در استان فارس چندی پیش رسانه ای شد. حالا بگذریم از این موضوع به چند نکته مهم باید در این مجال اشاره کنم:

- تا روزی که پرونده الکترونیک سلامت به مفهوم واقعی و جامع و کامل استقرار نیابد صحبت از شفافیت و مدیریت نظام سلامت و استقرار پزشک خانواده بی اساس است.
- تا روزی که پزشکان غیر طرف قرارداد می توانند بر دفترچه های بیمه بنگارند، صحبت از پزشک خانواده حرفی بی اساس و بی پایه است.
- تا روزی که نظام سلامت ما درمان محور است و اساتید و متخصصین بالینی و دارو و... بر ارکان اجرا و نظارت و سیاستگذاری و قانونگذاری تسلط دارند، روزگار پزشک خانواده بهتر از روال ۲۰ سال اخیر نخواهد بود و سیاست های کلان ابلاغی هر چه هم لبیک بشنود، در عمل توفیقی نخواهد یافت.

• تا روزی که تکلیف تعارض منافع و خودارجایی و استقرار راهنماهای بالینی مشخص نشود پزشک خانواده راه به جایی نخواهد برد.

به نظرم میثم مهدیار نیز شوخی کرده. اصلاً نگارنده و میثم و این دست جوجه نویسندگان علاقمند به سیاستگذاری را چه به دخالت در امور داخلی آن دستگاه‌های همایونی آقایان!!! (این جمله آخر هم شوخی بود)

منع اشتغال برای بازنشستگان

نمی‌دانم متوجه شدید یا خیر. هفته پیش مجلس طرحی را آماده کرد که به موجب آن "صدور و تمدید هر نوع پروانه اشتغال برای شاغلان یا بازنشستگان" ممنوع می‌شود. ابوالفضل ابوترابی نماینده مردم نجف‌آباد در مجلس طی یادداشتی که به تشریح دلایل توجیهی این طرح پرداخت که نگارنده بخش‌های مهم آن را به شرح زیر جدا نموده است:

در راستای اجرای عدالت و پیشگیری از رانت و فساد سیستمی خلاصه‌ای از دلایل توجیهی طرح ممنوعیت صدور و تمدید هر نوع پروانه اشتغال برای شاغلان یا بازنشستگان ارائه می‌شود.

بیکاری فارغ‌التحصیلان دانشگاه برای جوانان یک کابوس و برای کشور یک ابرچالش جدی و غیرقابل انکار است... سوال این است چرا شاغلین شهرداری و ادارات ثبت اسناد و راهنمایی و رانندگی و غیره در ساعات کاری باید وظیفه اصلی خود را تعطیل... نمایند؟! چرا یک نفر باید در دستگاه ناظر مثل شهرداری باشد و خودش هم مجری باشد؟! چرا قضات و مقامات قضایی بعد از بازنشستگی با حقوق و مزایای مناسب مستقیماً به کانون وکلا هدایت می‌شوند و بهترین پرونده‌ها را با توجه به آشنایی و شهرتی که در شهرستان دارند دریافت می‌کنند؟! چرا هر دستگاهی رانت گونه مجوز دفاتر و موسسات و دفاتر فوق را برای بازنشستگان خود صادر می‌کند و این افراد این دفاتر را به صورت خانوادگی پس از دریافت مجوز اداره می‌کنند؟ اما حال چه باید کرد: اولاً فرصت‌هایی وجود دارد که در صورت استفاده بهینه از این فرصت‌ها اشتغال موثر و مناسبی برای اقشار ایجاد می‌کند ثانیاً هیچ هزینه‌ای برای دولت و کشور ندارد. ثالثاً در کاهش فساد و حذف تعارض منافع بسیار موثر است. ۸- در حال حاضر سازمان نظام مهندسی حدود ۶۵۰ هزار کانون وکلا و مشاوران ۱۰۰ هزار نفر عضو دارند ۱۶ هزار مجوز دفاتر پیشخوان صادر گردیده و ده‌ها هزار دفاتر پلیس به اضافه ۱۰ و خدمات شهری، تامین اجتماعی و نیروهای مسلح وجود دارد که بیش از ۲۶ تا ۳۴ درصد اعضا این کانون‌ها و متولی این دفاتر بازنشستگان و شاغلین دستگاه‌های اجرایی هستند که در صورت اجرای دقیق این قانون بیش از ۲۰۰ هزار شغل در اختیار فارغ‌التحصیلان دانشگاه قرار می‌گیرد.

باز هم دیدید که پای تعارض منافع در میان است! لابد می‌پرسید شوخی اش کجا بود؟ شوخی اش جایی است که کانون وکلا نامه زده که: «استمرار این بی‌اخلاقی‌ها در طول یکسال و نیم گذشته که منجر به تضییع حقوق این مرکز و حقوق قاطبه وکلای محترم دادگستری و همچنین گسترش بدنامی نسبت به کلیه وکلای محترم در ذهن مردم کشور و همچنین نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی می‌گردد... ضروری است با عنایت به اهمیت فوق‌العاده طرح ممنوعیت صدور و تمدید هر نوع پروانه اشتغال برای شاغلان یا بازنشستگان، فعالیت خود در مجلس شورای اسلامی را

جهت جلوگیری از تصویب این طرح با وضعیت کنونی به منظور ممانعت از آثار مخرب آن بر روی حوزه اشتغال وکلای محترم دادگستری، کارشناسان محترم رسمی و بسیاری از مشاغل متمرکز نمائید.»

کانون وکلا طرح منع اشتغال بازنشستگان را جدی جدی بی اخلاقی می داند و از همه همکاران خواسته که جلوی تصویب این طرح را بگیرد. این دیگر شوخی نبود. جدی بود.

شستا می خواهد سهامدار باشد نه بنگاهدار

و اما در نهایت برویم سراغ پرسررصدترین هلدینگ کشور. شستا!!! رویداد ۲۴ در خبری اعلام کرده که شستا می خواهد از این پس سهامدار باشد نه بنگاهدار.

شستا ۱۸۷ شرکت زیرمجموعه (مدیریتی) و ۹ هلدینگ بزرگ دارد. تعارض منافعش کجاست؟ اینکه مداخلات دولتی ها در هیأت مدیره بنگاه هایی که سازمان تأمین اجتماعی اداره آنها را برعهده داشته است، همواره مشکلاتی را ایجاد کرده است. افرادی که شایسته نبودند با ابزارهایی که در دست داشتند، به سازمان تأمین اجتماعی برای اداره بنگاه های زیرمجموعه اش تحمیل شدند. حدود ۶/۵ سال گذشته گاهی میزان بازدهی کل شرکت های زیرمجموعه شستا به زیر ۱۲ درصد می رسید، در حالی که سود بانکی ۱۵ درصد بوده است.

حالا شوخی اش کجاست؟ شوخی اش اینجاست که اولاً همان صندوق های ETF را دولتی ها حاضر نشدند مدیریتش را رها کنند. ثانياً اوایل امسال که بورس روزانه ۵ درصد مثبت بالا می رفت، هفته ای یک شرکت عرضه می کردند و ۵ سهم و ۱۰ سهم و ۱۵ سهم به مردم می رسید. اکنون که بازار سرمایه با مخ به زمین کوبیده شده می خواهند شرکت ها را در بورس واگذار کنند. جدا مسئولین با ما شوخی می کنند؟

تعارض منافع نمی گذارد تا دولتی ها دست از سر این شرکت ها بردارند. هویت آنها با این شرکت ها گره خورده است و خروج از بنگاهداری شوخی ای بیش نیست.

می دانم که هیچ کدام از موارد بالا به هم ربط نداشت. می دانم که فهمیدید که موارد بالا شوخی بود. ولی می دانم که منظور من را نیز گرفتید. شوخی چیزی نیست که بعدش مجبور شوی بگویی شوخی کردم.

اقتصاد کلاسیک مبتنی بر این فرض بنا شده بود که رفتن به دنبال منفعت فردی، منفعت جمعی جامعه را نیز در پی دارد. به همه موارد بالا نگاه کنید. قاچاقچی، نمایندگان کانون وکلا، مدیران تأمین اجتماعی و ... همه به دنبال منفعت فردی شان رفته اند. اما نه فقط به منافع جمعی منجر نشده که اساساً به منافع جمعی جامعه ضربات سهمگینی زده اند. یعنی گویا در جهان جدید که نیروهایش در چارچوب های نهادی غیرشخصی با یکدیگر مواجه می شوند، دیگر آن اصل ساده "سازگاری منافع فردی با منافع جمعی" جواب نمی دهد. به نظر باید علم اقتصاد جدیدی ساخت که در آن اصل **تعارض منافع جایگزین اصل سازگاری منافع فردی و جمعی** شده باشد.

این پاراگراف بالا را اصلاً جدی نگیرید. یک شوخی بود!

پژوهشکده مطالعات توسعه

خبرنامه هفتگی مدیریت تعارض منافع

مجموعه مطالعه و پایش تعارض منافع در ایران - ۱۹

شماره نوزدهم - ۱۰ تا ۱۶ آبان ۱۳۹۹

دبیر خبرنامه: سمانه سهرابی

مجری: مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی

